

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13096
Tarih : 30.07.2025

10/3059

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2025 yılı yaz aylarında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde meydana gelen orman yangınlarının nedenlerinin, yangınlara müdahalede yaşanan yetersizliklerin, ilgili kurumların sorumluluklarının ve yangın sonrası alanlarda izlenecek politikaların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

İbrahim Akın

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Günümüzde Türkiye tarihinin en büyük orman yangınları yaşanmaktadır. 2025 yılı Haziran ve Temmuz aylarında Türkiye genelinde eş zamanlı olarak 48 ilde orman yangınları çıkmıştır. Yangınların yaşandığı iller arasında başta; Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bartın, Batman, Bilecik, Bingöl, Bolu, Burdur, Bursa, Çankırı, Çanakkale, Denizli, Düzce, Edirne, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, Hakkâri, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Kastamonu, Mersin, Muğla, Sakarya, Şanlıurfa olmak üzere diğer iller de yer almaktadır.

Toplamda 80.000 hektardan fazla orman ve tarım alanı yanmış, yerleşim alanları ve hayvan varlığı ciddi zarar görmüştür. Yangınlarda 14'ü gönüllü veya orman işçisi olmak üzere 20'den fazla kişi yaşamını yitirmiş, binlerce kişi tahliye edilmiştir. Özellikle İzmir'de 50.000'den fazla kişi güvenlik gerekçesiyle tahliye edilmiştir. (Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı verileri, 2025)

2025 yazı boyunca Türkiye'de ölçülen sıcaklık ortalamaları, mevsim normallerinin 5-10 °C üzerinde seyretmiş, nem oranları kritik seviyelerde düşük kalmıştır. Günlük ortalama rüzgâr hızı 40-50 km/saatlere ulaşmış, bu da yangınların hızla yayılmasını kolaylaştırmıştır. Uzmanlar, artan sıcaklıklar ve iklim krizinin, yangın riskini artırdığı konusunda hemfikirdir. Ancak bu durumun yönetimi için ulusal düzeyde iklim krizine uyum ve afet yönetimi stratejileri henüz geliştirilememiştir.

Türk Hava Kurumu'nun (THK) yangın söndürme filosundan çıkarılması ve özelleştirilmiş ihalelerle yapılan yangın söndürme hizmetlerinin etkinliği tartışmalıdır. Yangınlarda kullanılacak uçak ve helikopter sayısı yetersiz kalmış, özellikle yangınların eş zamanlı yükselmesi sebebiyle müdahale gecikmiştir. Belediyelerin müdahale sürecine dahil edilmemesi, kurumlar arası koordinasyon eksikliği yangınların büyümesine katkı sağlamıştır. Bu yapısal sorunlar, yangınla mücadelede ciddi zaafılar doğurmuş, kamu kaynaklarının etkin kullanımını engellemiştir.

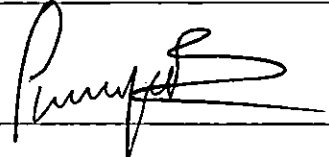
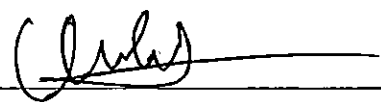
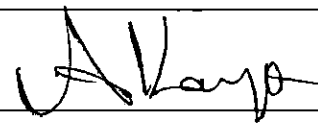
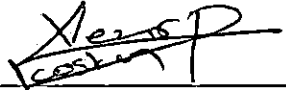
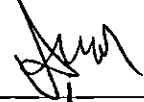
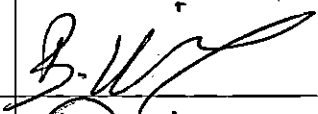
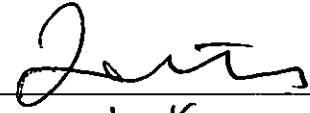
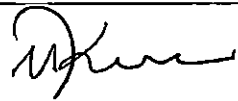
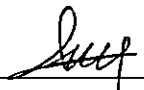
Yangın sonrası alanların rant politikalarına açılması da tüm yurt çapında büyük tartışmalara vesile olmuştur. Geçmiş yıllarda yanan alanların büyük kısmı, yangın soğuduktan sonra maden ruhsatları, enerji santralleri, turizm yatırımları ve rezerv alan ilanları yoluyla sermayeye açılmıştır. Bu durum, yangınların planlı veya göz yumulmuş olabileceği kuşkularını artırmakta, ormanların korunması ve ekolojik sürdürülebilirlik açısından endişe yaratmaktadır. 2025 yangınlarının ardından da benzer tahsislerin yapılacağı yönünde kamuoyunda ciddi şüpheler bulunmaktadır. TBMM'nin 28. Dönem 3. Yasama yılında iktidarın geçirilmesi için uzun uğraşlar verdiği madem ve iklim yasası da bu endişeyi güçlendirecek zeminler hazırlamaktadır.

Yangınlar, sadece doğayı değil, özellikle kırsalda yaşayan köylü ve yörük gibi emekçi kesimleri de vurmuştur. Tarım, hayvancılık ve orman geçimlikleri yok olmuş, binlerce kişi göçe zorlanmış, bölgedeki yoksulluk derinleşmiştir. Ayrıca, afet sonrası psikolojik travmalar ve sosyal çözümler gözlemlenmektedir.

2025 yılı bütçeleri incelendiğinde, Cumhurbaşkanlığı'na ayrılan yaklaşık 16,9 milyar TL ile yaklaşık 16-17 adet CL-415 yangın söndürme uçağı satın alınabilirken; Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 130,1 milyar TL bütçesi ile yaklaşık 130 adet uçak edinilebilir. Bu bütçe önceliklendirmesi, kamu kaynaklarının yaşamsal afet yönetimi alanlarına değil, ideolojik ve politik tercihlere göre dağıtıldığını göstermektedir. Dolaylı ya da doğrudan şekilde aslında bu yangınların söndürülemediğiyle alakalı bir tablo ortaya çıkmaktadır. Acil afet müdahalesinde kullanılabilecek kaynakların etkin ve öncelikli şekilde tahsis edilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de kapsamlı, bilimsel verilere dayalı ve uluslararası standartlara uygun bir iklim krizine uyum ve afet yönetimi stratejisi bulunmamaktadır. Bu eksiklik, afetlerin büyüklüğünü ve sıklığını artırmakta, toplumun zarar görme riskini yükseltmektedir. Ulusal ve yerel düzeyde koordinasyon, erken uyarı sistemleri, eğitim ve kapasite geliştirme çalışmaları derhal başlatılmalıdır.

Yukarıda özetlenen ve 2025 yazında yaşanan orman yangınları vesilesiyle açığa çıkan sorunlar, Türkiye'nin doğa, insan ve kaynak güvenliğini tehdit eder niteliktedir. Bu nedenle; 2025 yazında Türkiye genelinde çıkan yangınların nedenlerinin, müdahale kapasitesinin, kurumsal sorumlulukların, afet sonrası alan kullanımlarının, iklim krizine uyum stratejisinin eksikliğinin ve kamu bütçeleri ile önceliklendirmelerin afet yönetimi açısından analiz edilmesi, ilgili kurumların sorumluluklarının tespiti ve etkin müdahale politikalarının oluşturulması amacıyla kapsamlı bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	